

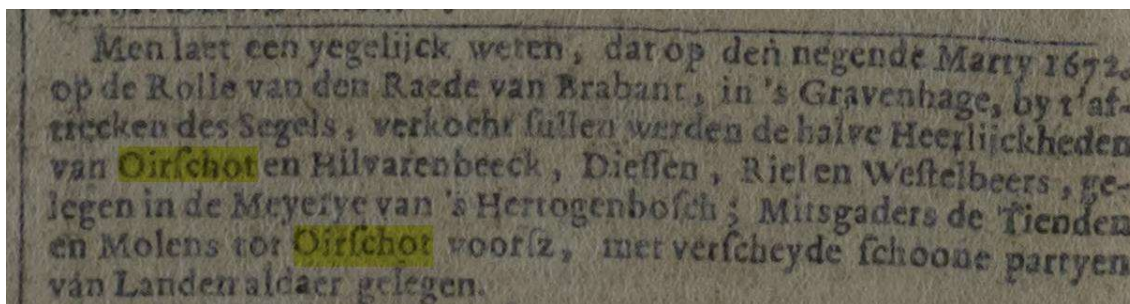
De laatste heren van Oirschot

Het begin van een nieuw tijdperk

In 1392 huwde Willem III van Petershem met Maria van Boutershem. Uit dit huwelijk werden drie kinderen geboren. Na het overlijden van haar twee jongere broers kwam Beatrix in 1449 in het bezit van de halve heerlijkheid Oirschot. Haar man Rycalt van Merode was in 1446 overleden, waardoor haar zoon Jan IV van Merode na het overlijden van zijn moeder Beatrix in 1455 in het bezit kwam van de halve Heerlijkheid Oirschot, welk bezit tot 1672 in deze familie zou blijven.

Aan het einde van de gouden eeuw echter raakte de familie van Merode in jarenlange kostbare gerechtelijke procedures tegen de verschillende overheden verzeild en waren er conflicten in de erfopvolging van de bezittingen in Oirschot ontstaan. Als gevolg hiervan ontstonden opeenvolgende schulden en moesten hypotheeken worden afgesloten. De vele schuldeisers gingen zich steeds meer roeren, hetgeen uiteindelijk leidde tot de openbare verkoop van de halve heerlijkheid Oirschot in maart 1672.

Een van de voornaamste schuldeisers van Floris en Ferdinand van Merode was Hendrik de Cort, secretaris van de raad van Brabant te Brussel, een man van Oirschotse afkomst. Gedurende zijn leven waren zijn vorderingen slepend gebleven, maar na zijn dood moest er worden afgerekend. Zijn weduwe, Catharina Stevens, legde met veel andere schuldeisers beslag op de goederen en rechten in Oirschot en Hilvarenbeek. Bij de publieke verkoop werd zij eigenares van de heerlijkheid Hilvarenbeek en van het adellijke huis "ten Berch" en belangrijke onroerende bezittingen in Oirschot. Zij ging vervolgens ook op huis ten Berch wonen.

De halve heerlijkheid Oirschot kwam in 1672 echter aan Marteyn Christiaan Sweerts. De naam de Landas voegde hij pas tegen het eind van zijn leven toe. Dat was net op het nippertje, want dokter Fey, de vermaarde Oirschotse chirurgijn, had ook belangstelling voor huis "ten Berch en de halve heerlijkheid Oirschot.

Hij had bij de inval van de Fransen in mei 1672 Oirschot verlaten. Na zijn vertrek verbleef hij aanvankelijk in de omgeving van Antwerpen. Er werden weldra verschillende pogingen ondernomen om hem te bewegen naar Oirschot terug te laten keren. Zo werd hem in 1675 zelfs de benodigde geldsom aangeboden om van Catharina Stevens de halve heerlijkheid Hilvarenbeek en het adellijke huis "ten Berch" aan te kopen. Maar waarschijnlijk heeft Vrouwe de Cort geen afstand willen doen. De voordelige aanbiedingen uit Oirschot hebben blijkbaar geen van alle dokter Fey kunnen bevredigen en nog datzelfde jaar vestigde hij zich te Kranenburg na een aanbod van de keurvorst van Brandenburg, die hem tevens benoemde tot heer van Kranenburg. Later in 1678 trad dokter Fey nog in onderhandeling met de Staten-Generaal over de aankoop van de hen toebehorende helft in de heerlijkheid Oirschot en Hilvarenbeek. Was men het eens geworden, dan zou Marteyn Christiaan Sweerts de Landas in Oirschot dokter Fey als andere halfheer naast zich gekregen hebben! Maar de regenten van Oirschot hadden bezwaar tegen deze verkoop door de Staten-Generaal.

De familie Sweerts de Landas

De grootvader van Marteyn Christiaan Sweerts de Landas was lakenkoopman en schepen van Antwerpen en vluchtte na de verovering van deze stad door de hertog van Parma in 1585 naar Amsterdam. Daar kreeg hij een zetel in de Staatse Raad en Leenhof van Brabant en verhuisde met zijn gezin naar 's-Gravenhage, waar hij in 1629 overleed. In de volgende generatie verschijnt dan Marteyn Christiaans vader Jacob Sweerts Jacobszoon. Deze trouwde in 1626 met Johanna Lopez de Villanova, wier moeder de Landas heette, waardoor de naam de Landas in de familie kwam. Vlak na de verovering van 's-Hertogenbosch in 1629 wordt Jacob Sweerts Jacobszoon benoemd tot ontvanger-generaal der beden in Stad en Meierij van 's-Hertogenbosch en later zelfs in geheel Staats-Brabant. Voor een overheidsfunctie moest je in die tijd van protestantse huize zijn. Als Staatse ontvanger-generaal der beden heeft hij tussen 1629 en 1648 een fel conflict gevoerd met de Spaanse tegenpartij over het innen van de bedehelling in de Meierij, want het recht om deze belasting te heffen behoorde nog aan de soeverein, de koning van Spanje als hertog van Brabant. Die strijd zou duren tot de vrede van Munster in 1648, waarna het noordelijk deel van het oude hertogdom Brabant Generaliteitsland werd. Daarop werden behalve de drukkende Staatse belastingen ook de godsdienstige en politieke reformatie in de Meierij van 's-Hertogenbosch doorgevoerd. Het donkere tijdperk zou voortduren tot 1795.

Hij overleed in 1658 te 's-Gravenhage en werd begraven te 's-Hertogenbosch. Zijn echtgenote Johanna Lopez de Villanova, overleed in 1673 te 's-Hertogenbosch. Voor beide ouders lieten daarna hun inmiddels tot aanzienlijke posities opgeklimmen kinderen Sweerts de Landas een grafzerk plaatsen in de aan de katholieken ontnomen Sint-Janskerk. Vroeger hingen in de St. Janskerk ook vele rouwborden van de familie Sweerts de Landas, maar deze werden in 1795 met de wapen- en rouwborden van andere families door de Republikeinen verbrand.

Een jongere broer van Jacob Sweerts Jacobszoon, Joris Sweerts, werd in 1633 door de Staten-Generaal aangesteld tot kwartierschout van Maasland. Joris Sweerts was de eerste Staatse kwartierschout van Maasland, waarvan Oss de hoofdplaats was, maar tijdens de beruchte retorsietijd, met vergeldingsmaatregelen zowel van Spaanse als van Staatse zijde, waagde hij zich niet op het platteland en vestigde zich in 1636 in het veilige bolwerk 's-Hertogenbosch. Hij overleed reeds in 1637.

1629 was voor de familie Sweerts een belangrijk jaar. Eerst overleed grootvader, zijn zoon Jacob kreeg een vooraanstaande functie in 's-Hertogenbosch en kleinzoon Marteyn Christiaan werd in dat jaar geboren.

Alvorens in te gaan op de levensloop van Marteyn Christiaan Sweerts de Landas, heer van Oirschot, wil ik nog enkele familieleden ter sprake brengen.

Zijn oudste zuster Sara Sweerts de Landas was getrouwd met Gerard Hamel Bruyninx. Deze Gerard was zoon van Gijsbert Hamel en Christina Bruyninx, in 1630 Staatse ontvanger van de gemene middelen over de Meierij van 's-Hertogenbosch, en nam daardoor ook een dubbele achternaam aan. Hij werd in 1648 door stadhouder Willem II aangesteld tot protestantse schepen van 's-Hertogenbosch. Later is hij vanwege de Staten-Generaal als president verbonden geweest aan de ambassade bij het keizerlijk Hof te Wenen, waar zijn schoonvader Jacob Sweerts Jacobszoon in 1652 de erfelijke titel "ridder des H.R. Rijks" verwierf.

Verder had Marteyn Christiaan een oudere broer Jacob Ferdinand Sweerts de Landas, in 1628 te 's-Gravenhage geboren. Deze werd reeds in 1654 door de Staten-Generaal benoemd tot lid van de Bossche magistraat, waarvan hij in 1662 en 1663 ook president-schepen is geweest. Door zijn eerste huwelijk werd hij ook heer van Oyen. Op latere leeftijd hertrouwde hij met een jeugdige bruid. Jacob Ferdinand Sweerts de Landas wordt ook vermeld als rentmeester-generaal der beden in Staats-Brabant, zodat hij in het voetspoor van zijn vader is getreden, wiens oudste zoon hij was. In zijn kwaliteit van president-schepen heeft deze in 1663 nog een rol gespeeld in de

Familiewapen Sweerts de Landas

geruchtmakende geschiedenis van de Oirschotse non" Maria Margaretha ab Angelis alias Joffrouw Maria van Valckenisse, die priorin werd van het in 1644 gestichte karmelietessenklooster van Oirschot, dat de bijzondere bescherming der Oránjes genoot. Na haar dood in 1658 hadden er wonderbare gebeurtenissen plaats. Uit haar lichaam vloeide namelijk geneeskrachtige olie, waardoor deze Karmel een waar pelgrimsoord werd. Die paapse bijgelovigheid was een ergernis voor de Staatse heren, zodat in 1663 haar lijk op last van de Staten-Generaal werd ontvoerd naar 's-Hertogenbosch, waar de president-schepen Jacob Ferdinand Sweerts de Landas dat lijk namens de Staten in zijn koets liet vervoeren naar de Sint-Janskerk om er het lijk na gehouden inspectie te doen begraven. Bij die merkwaardige geschiedenis is de beroemde Oirschotse geneesheer Arnold Fey, die katholiek was, ook nog betrokken geweest.

Ten slotte had Marteyn Christiaan nog een jongere broer Frederik Hendrik Sweerts de Landas, bij zijn geboorte in 1634 te 's-Hertogenbosch kennelijk genoemd naar de "stedendwinger". In 1670 werd hij door de Staten-Generaal aangesteld tot schepen van 's-Hertogenbosch. Hij was voorts ontvanger der verponding over de stad 's-Hertogenbosch. Ook was hij heer van Baarschot.

Het is duidelijk dat Marteyn Christiaan Sweerts de Landas behoorde tot een protestantse en in

Vanuit het noord- westen genomen, rentmeesterswoning met uitgebreid woongedeelte en bewerkt strooijen dak (1950)

Staatse dienst opgeklommen familie. In 1814 werd dit geslacht, dat vele generaties in Staatse dienst geweest was, opgenomen onder de adel van het nieuwe Koninkrijk der Nederlanden. Zij pretendeerden echter al ver voor die tijd dat ze van adel waren en voerden de titel van baron.

De opgesomde familieleden en hun wijdvertakte afstammelingen zijn met de andere protestantse vreemdelingen uit het Staatse Noorden voor Staats-Brabant en bijzonder voor de Meierij een ware plaag geweest. Als sprinkhanen streken zij neer in de Meierij en in Staats-Brabant om er de lucratieve baantjes te

bemachtigen. En voor hen hadden de katholieke inheemse en voornamelijk regeringsfamilies uit de Meierijse adel het veld moeten ruimen en dat tegen alle Brabantse privileges in.

Marteyn Christiaan Sweerts de Landas heer van Oirschot 1672-1704

Marteyn Christiaan Sweerts de Landas werd in 1629 te 's-Gravenhage geboren en verhuisde kort daarna met zijn ouders naar 's-Hertogenbosch. In deze oude hertogstad groeide hij op tussen de nieuwe overheersende klasse van uitheemse en protestantse families. Sinds 1629 werden in de Bossche stedelijke regering uitsluitend protestanten tot schepenen benoemd. De Bossche schepenen werden vroeger door de hertog van Brabant aangesteld, maar sinds 1629 gebeurde dat door de stadhouder of in een stadhouderloos tijdperk door de Staten-Generaal. In 1656 werd Marteyn Christiaan door de Staten-Generaal aangesteld in de Bossche protestantse stadsregering, waarvan hij ook president-schepen is geweest in 1661 en later, toen hij reeds heer van Oirschot was, nog enkele keren. Hij werd in 1666 door de Staten-Generaal benoemd tot kwartierschout van Kempenland en als zodanig ook schout van Oirschot en vestigde zich daar ook. Op 6 december van datzelfde jaar had hij op bedenkelijke wijze ook de aanstelling door Ferdinand van Merode als schout van de heer weten te verkrijgen, waardoor hij een sterke claim legde op de heerlijkheid Oirschot, waarvan het faillissement toen reeds begon te dagen. Gevolg was dat hij in 1672, uit de failliete boedel van de Merodes, de helft van de heerlijkheid Oirschot kocht, waarvan de andere helft, oorspronkelijk aan de hertog van Brabant toebehoorde en sinds 1648 in handen van de Staten-Generaal was. Daarmee zat hij in één klap op drie bestuurlijke stoelen.

Op 27 maart 1672, halfvastenzondag, werd Marteyn Christiaan Sweerts de Landas 'met vliegende vaendelen en slaende trommelen' aan de grens met Boxtel afgehaald, terwijl herhaaldelijk de geweren werden 'losgebrant', naar de kerk geleid en na de predikatie naar het raadhuis, waar 'wel vijftienhondert mannen syn vergadert geweest'. In mei 1672 vielen de Fransen ons land binnen en zal de heerlijke grond onder Marteyn Christiaans voeten wel te heet geworden zijn en zocht hij een veilig onderkomen buiten Oirschot.

Hij bleef nauw verbonden met de Bossche magistraat, waarvan hij immers sinds 1656 lid was en waarin ook zijn familiekring ruim vertegenwoordigd was. Deze nieuwe Oirschotse heer is lang vrijgezel gebleven, doch in 1684 trouwde hij op 55-jarige leeftijd met zijn 17-jarige bruid. Zijn jonge vrouw en de tweede vrouw van zijn broer Jacob Ferdinand waren zusters. Het echtpaar heeft ook gewoond op het landgoed Haanwijk onder Sint-Michiels Gestel, waar enkele kinderen geboren werden. Zijn belangrijkste functie bleef sinds 1666 het ambt van kwartierschout van Kempenland, hoewel hij in die functie nog gesuspendeerd is geweest van 1688 tot 1695. In 1698 koopt hij huize "Groenberg" aan de Molenstraat in Oirschot. Zijn zoon Jacob Dirk wordt in 1730 eigenaar van dit huis.

Huize Groenberg 1940

De verhouding tussen Oirschot en zijn heer is doorlopend enigszins gespannen geweest. Zo werden reeds op 3 april 1672 twee visvijvers, die door Floris van Merode nabij het huis ten Berch illegaal in gemeentelijke grond waren gegraven, zonder toestemming aan de nieuwe heer gegeven. Tevens werd hem 'den hof genaemt den Scheffelbergh', die door Floris aan de gemeente was onttrokken, geschonken. Niet lang daarna heeft Martyn Christiaan Sweerts zonder toestemming een vijver nabij de Oerschoren aangelegd en de wallen daaromheen bepoot. Dat was het begin van 's Heerenvijvers. Omwille van de lieve vrede besloten de regenten in 1675 het toegeëigende te legaliseren.

Martyn Christiaan huwde pas op latere leeftijd, zodat zijn zoon, Jacob Dirk, geboren op 29 juli 1691, nog minderjarig was bij vaders overlijden op 24 juni 1704.

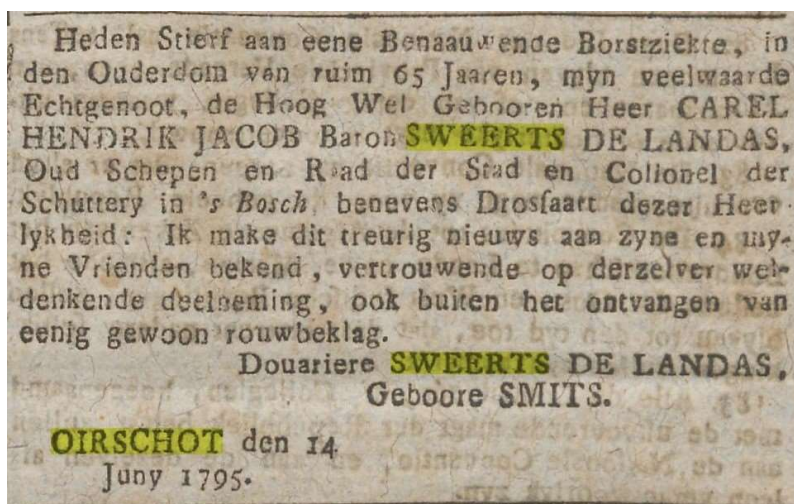
Tijdens zijn minderjarigheid werd de uitoefening van de heerlijke rechten waargenomen door zijn moeder, die bijna veertig jaar jonger was dan zijn vader.

Jacob Dirk Sweerts de Landas heer van Oirschot 1704-1758

Jacob Dirk trad wat bestuurlijke en financiële zaken betreft in de voetsporen van zijn vader. De verhouding tussen de lokale regenten werd er ook niet veel beter op. In zijn benoemingen van een drossaard, voorheen de schout, ging het mis. Zijn moeder had reeds Jacobus Coenraets, die nog door haar man benoemd was, trachten te ontslaan in 1708, maar dit was door een uitspraak van de raad van Brabant ongedaan gemaakt. Blijkbaar kon Coenraets toch niet met de jonge heer samen werken en nam ontslag. Jean de Marcq, die daarop door Jacob Dirk in 1735 benoemd werd, gedroeg zich zo onhebbelijk, dat hij na twee jaar vermoord werd. Daarna was Jacob Dirk zo ontactisch om in 1737 Anthony van Grevenbroeck te benoemen, die stamde uit een Oirschotse katholieke familie maar in Leiden was overgegaan naar de gereformeerde kerk en die in Oirschot als collaborateur beschouwd werd. Na zes jaar houdt hij het voor gezien en gaat in "huize Koolmond" wonen. Johan Bastiaan de Voo, die hem na een vacature van vier jaar opvolgde, hield het spoedig voor gezien. In 1750 benoemde Jacob Dirk zijn tweede zoon, Carel Hendrik Jacob (* Oirschot 4-6-1730; + Oirschot 14-6-1795), die pas 20 jaar oud was, tot drossaard van Oirschot om hem een riant salaris te bezorgen, terwijl hij het werk liet doen door een stadhouder. In de functie als drossaard kocht hij op 15 december 1772 huis "ten Berch", een bijbehorende boerderij en een aantal percelen grond. Het kasteel moest voor Pinksteren 1774 worden afgebroken. De boerderij

mocht blijven staan. Deze afbraak is echter om wat voor reden vertraagd. In de 's-Hertogenbossche Courant van 22-11-1776 lezen we dat het kasteel nog steeds te koop is om af te breken. Ook nu ontstaat er kennelijk weer vertraging, want op 16-2-1779 wordt in dezelfde krant de afbraak voor f 2.000 geadverteerd.

In 1758 stierf Jacob Dirk en werd als heer opgevolgd door zijn oudste zoon. Huize "Groenberg" kwam in handen van zijn tweede zoon, drossaard Carel Hendrik Jacob en na diens overlijden in 1795 van zijn weduwe en vervolgens haar tweede man, die het in 1803 verkocht aan secretaris Jan Schouw.

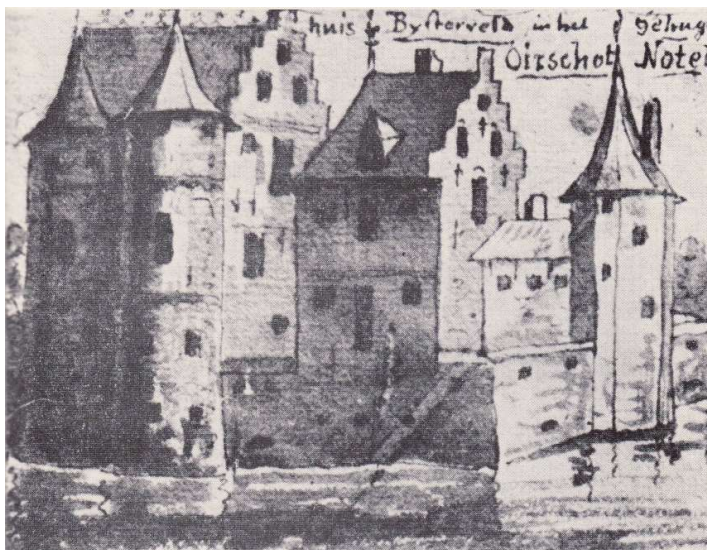

Lodewijk Jan Baptist Sweerts de Landas heer van Oirschot 1758 - 1795

Ofschoon Lodewijk Jan Baptist (* Oirschot 7-9-1727; + Oirschot 21-6-1809) zijn recht als heer van Oirschot reeds eerder uitoefende, werd hij pas op donderdag 28 augustus 1760 met veel vertoon in Oirschot ingehaald. Deze plechtigheid werd op zondag daarvoor namens zijn broer, de drossaard, in brallende taal van de pui van het raadhuis aangekondigd, waarbij de ingezetenen werden verzocht 'op die ceremonielle dag henne straaften te cieren met groene decoratiën, bloemen, eerebogen en ander fraaijgheden en henne huysen des avonds te illumineren om door dese blijke van genegentheyd te winnen de liefde van dese onse nieuwe heere en vrouwe van Oirschot en Best tot betoog en onderhoud van goede harmonie'. Lodewijk Jan Baptist heeft zich vermoedelijk in de eerste jaren niet veel in Oirschot laten zien: hij was ontvanger van de convoyen en licenten te Nijmegen.

Gezien de vele stukken over de onderlinge erfdeling van de twee broers en hun zuster, verspreid over een periode van meer dan tien jaar, hadden ook zij voornamelijk belangstelling voor financiële zaken. Deze Sweerts de Landas heeft echter een prachtige villa nagelaten, "kasteel Groot Bijsterveld", zoals het meestal genoemd wordt. Hij kocht dit optrekje op 24 oktober 1758 en liet het op 7 november in 's-Gravenhage als leengoed verheffen. Het goed Groot Bijsterveld bestond uit een herenhuis, twee boerderijen, en tuinhuiswoning of jagerswoning en een groot aantal percelen grond. Later breidde hij het goed nog verder uit. Kennelijk was het oorspronkelijke herenhuis niet meer in goede staat of onvoldoende statig en liet hij het afbreken en herbouwen. Van de eerste steenlegging is aan de achterkant een gevelsteen met het volgende opschrift aangebracht;

"Dit Huys en plaats van outs genaamt Groot Bysterveld is gebouwt en aangelegt door den Hoog Welgeborenen Heer en Vrouwe van Oirschot en door hun Hoog Welgeb. zoon Jacob Dirk Baron Sweerts de Landas. Den eersten steen gelegd den 23 maart 1772".

Kasteel Oud Bysterveld

In latere jaren woonde Lodewijk Jan Baptist inderdaad op het door hem gebouwde huis Bysterveld in Oirschot. Op 15 december 1800 vierden Lodewijk en zijn vrouw Sara hun gouden bruiloft. Ter gelegenheid hiervan schonken zij het Sint-Joris Gilde uit Straten een zilveren schild. Hun kleinzoon Jacob Carel Hendrik Pieter (+ Nijmegen 4-7-1869) was kamerheer van Koning Willem I, II en III en beschermheer van het Sint-Sebastiaansgilde uit Oirschot. Op 23 september 1843 organiseerde dit gilde een "verschiëting der ham", waarbij het Sint-Joris Gilde uit Straten uit eigen beweging aanwezig was en daarvoor andermaal een zilveren schild ontving.

Gedurende heel de periode, dat Lodewijk Jan Baptist heer was, fungeerde zijn broer Carel Hendrik Jacob als drossaard, maar bijna steeds was er een stadhouder, die de functie voor hem waarnam. Bij de komst van de Fransen in augustus 1794 vluchtte stadhouder de Vries. Door de vergadering van de municipaliteit, zoals het dorpsbestuur van die tijd afging heten, werd de president-schepen belast met de waarneming van de functie zonder dat men iets vroeg aan de heer of aan zijn broer, de drossaard. Toen stadhouder de Vries een jaar later terugkeerde en zijn functie wilde hernemen, werd hij simpelweg aan de kant geschoven. De vergadering van de municipaliteit besloot hem 'het bijwonen der vergadering en het fungeren als stadhouder te verbieden. Een week later stierf drossaard Carel Hendrik Jacob Sweerts de Landas. Met instemming van de representanten van Bataafsch Brabant, vergaderd te Tilburg, werd op 14 oktober bij schriftelijke stemming Jan Steyvers gekozen tot drossaard. De facto was daardoor in Oirschot geruisloos een eind gekomen aan de feodale bemoeienis met bestuurlijke zaken. Het heeft nog wel wat nagerommeld en vooral koning Willem I heeft nog getracht het systeem te herstellen maar tevergeefs.

Enkele bijkomstige overblijfselen van het feodale heerlijke systeem zijn later nog een langzame dood moeten sterven. Eén van de meest schrijnende daarvan was het heerlijk jachtrecht, dat een enorme plaag was voor de boeren en dat pas in de twintigste eeuw is afgekocht.

Formeel bestonden er geen heren en halfheren van Oirschot meer, maar de titel werd desondanks soms nog wel gevoerd. Zo zien we deze in onderstaand verslag terug komen. Bysterveld wordt in 1821 door de erfgenamen van Lodewijk Jan Baptist Sweerts de Landas verkocht aan John Turing Ferrier. Het bezit van het jachtrecht wordt expliciet in de verkoopakte genoemd. In 1906 komt er pas formeel een einde aan het heerlijke jachtrecht.

Een feest van hoogbejaarden te Oirschot in 1807

Lodewijk Jan Baptist baron Sweerts de Landas, heer van Oirschot, vrijdag 4 september 1807 80 jaar oud wordende, vierde zijn verjaardag op een wijze, welke navolging verdient.

Geschonken ter gelegenheid van gouden bruiloft

Hij deed zondag 6 september d.a.v. bij Somers in de herberg "de Zwaan" te Oirschot een maaltijd gereed maken, waartoe hij al de ingezetenen dier gemeente van zijn leeftijd en daarboven, zonder onderscheid van stand of rang uitnodigde.

Van de 46 personen, 80 jaar en meer oud, binnen de gemeente gevestigd, maakten 37 van de invitatie gebruik, zijnde 23 mans- en 14 vrouwspersonen, terwijl de overigen door verschillende oorzaken belet waren te komen. Hoewel de heer Sweerts al die oude van dagen voertuigen liet aanbieden, maakten slechts 9 daarvan gebruik, en verkozen te voet te komen; onder hen waren er zelfs, die 1½ uur en verder afwoonden.

De gastheer had zich geplaatst aan het hoofd der tafel, waarover de 100 schotels met spijzen, in 5 opdisschingen werden rondgediend, hebbende aan de eene zijde eenen grijsaard van 92 en aan de andere eenen van 91 jaar, welke hij zelf bediende, terwijl de

overigen door eenige juffrouwen met veel toegenegenheid verzorgd werden.

Boven de tafel hing in het midden eene groene kroon met gouden versiersels, en aan ieder einde eene van verwelkte eikenbladeren met zilver versierd, moettende de eene den genodigden herinneren, wat zij geweest zijn, en de twee laatsten, wat zij zijn.

De knikkende hoofden en bevende handen der meest bejaarden maakten met de liefdevolle zorg hun gewijd, een diepen indruk op de vele toeschouwers.

Onder den maaltijd, opgeluisterd oor muziek, bracht de heer Sweerts een heildronk op de hooge jaren zijner gasten, die daarvoor, onder het drinken van een glas zoeten wijn, bedankten, tevens hem met zijn verjaardag, onder een herhaald gejuich en geroep van "lang zal onze goede heer leven" en van "hoezee", geluk wenschende.

Na de maaltijd maakten 10 vrouwen gebruik van 't aanwezig zijn der muziek en dansten met den gastheer op een vrolijke wijze den ouden aldaar geliefde dans "het voetje", terwijl de mannen in verschillende partijen een "klaverjasje" speelden.

De echtgenoot van den heer Sweerts, vrouw Sara van Barneveld, mocht bij de pret toekijken, maar nóch aan den maaltijd, nóch aan den dans deelnemen, wijl zij nog 80 jaar oud was.

Toen het feest was geëindigd, bedankte de oud-schoolmeester Dirk Jan Aerts uit naam van allen den gastheer met het volgende door hem opgesteld en met gouden letters op een blauw vel geschreven rijm.

"Edele heer!

Wij hoogbejaarde menschen,

Wij wenschen

U Edele heer en U edele vrouwe,

Dat God U beiden veel jaren nog in het leven mag houwen.

Moog dees wensch van Dirk Jan Aerts, oud 89 jaar,

Bij Onze Lieve Heer geve, dat Hij U edele spaar

Van ziekte, gebreken en alle andere kwalen,

Middeltjes van den dood om ons gauw te halen,

Wij zijn U Edele Heer zeer dankbaar voor dezen plezierigen dag,

Welke geen van ons allen ooit vergeet, zoolang hij nog leven mag.
Daarmede Edele Heer en Edele Vrouwe is alles gezegd wat ik wilde vertellen,
En eindig met een diepe referentie, uit naam der vrouwkes en ons ouwe gezellen.”
Getroffen door den wensch van den krassen grijsaard, verzocht de heer Sweerts om het vel papier te mogen hebben en vereerde Aerts, op zijn hoogen leeftijd nog een geduchte smoker, behalve 25 gulden en 5 pond tabak, nog eene fraaie pijp met zilver beslag, die hij den volgende dag uit eene ontboden verzameling bij den heer Sweerts mocht komen uitzoeken.
Om 6 uur scheidde het gezelschap en, niettegenstaande er zeer smakelijk en veel gegeten, en nog al aardig wat gedronken was, bleek bij onderzoek den volgende dag dat alle feestgenooten zich welvarend en eenigen zich “bizaroer lekker” gevoelden.
Bij hoofdelijke omvraag verzekerden allen nimmer ziek te zijn geweest. Ook was er niet een verminkte onder; wel eenigen door ouderdom en arbeid gebogen. Ook waren allen nog in 't bezit hunner zintuigen, behalve twee, die wat doof waren en één, die een bril gebruikte.
Een treffend gezicht leverde de grijze en kale hoofden der feestgenooten, waarvan slechts vier eene pruik droegen.
Hoewel er vele minvermogenden en armen onder waren, had elk zijn best gedaan om zoo net mogelijk voor den dag te komen, en het verdient vermelding, dat een 85-jarig grijsaard een blauw lakensche rok droeg, waarmee hij voor 60 jaar een 't huwelijksbootje was gestapt, en welke hij het voornemen had tegen het volgende Paaschfeest, als hij dan nog leefde, te laten keeren.
De levensjaren der feestgenooten bijeen geteld gaven het eerbiedwaardige getal van 3041 jaren.

Bronnen:

Brabants Heem, Jaargang XVIII, 1966
Campinia, jrg 8, nummer 29, pagina 45
Oog op Oirschot
Taxandria, 10-9-1894